



Europeiska
unionens råd

Bryssel den 3 november 2023
(OR. en)

14966/23

AGRI 675
FOOD 81
SAN 630

FÖLJENOT

| | |
|----------------|--|
| från: | Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör |
| till: | Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd |
| Komm. dok. nr: | COM(2023) 676 final |
| Ärende: | RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET om livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning för 2020–2021 |

För delegationerna bifogas dokument – COM(2023) 676 final.

Bilaga: COM(2023) 676 final



EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 27.10.2023
COM(2023) 676 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET
om livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning för
2020–2021

Innehåll

| | |
|--|---|
| SAMMANFATTNING | 2 |
| 1 BAKGRUND | 2 |
| 2 GODKÄNDA BESTRÅLNINGSANLÄGGNINGAR | 3 |
| 3 RESULTAT AV KONTROLLER VID BESTRÅLNINGSANLÄGGNINGAR 2020–2021..... | 4 |
| 4 RESULTAT AV KONTROLLER VID SALUFÖRING AV PRODUKTERNA..... | 5 |

SAMMANFATTNING

Enligt artikel 7.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/2/EG av den 22 februari 1999¹ om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning ska medlemsstaterna varje år till kommissionen översända

- resultaten av de kontroller som utförs i anläggningar för joniserande strålning, inbegripet de kategorier och mängder av livsmedel som har behandlats med joniserande strålning och vilka doser som har getts, och
- resultaten av de kontroller som utförs vid saluföring av produkterna.

Enligt artikel 7.4 i direktivet ska kommissionen i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en rapport om de upplysningar som varje år lämnas av de nationella kontrollmyndigheterna.

Denna rapport omfattar perioden 1 januari 2020–31 december 2021. Den innehåller en sammanställning av de upplysningar som EU:s medlemsstater och Nordirland har skickat till kommissionen. Eftaländerna lämnade inga uppgifter under 2020 och 2021.

Period: 1 januari 2020–31 december 2021

Berörda länder: 27 EU-medlemsstater och Nordirland

Bestrålningsanläggningar:

- Antal länder med anläggningar: 13 medlemsstater samt Norge
- Antal godkända anläggningar: 22
- Antal nedlagda anläggningar: 0
- Antal länder som utför bestrålning: 10 medlemsstater

Behandlingsuppgifter:

- Mängd behandlade produkter: 5 029,1 ton (-35,8 % jämfört med 2018–2019)
- Främsta behandlade varor: ”Grodlår” (76,4 %), ”fjäderfä” (11,9 %) och ”torkade örtekryddor, kryddor och smagivande ingredienser av vegetabiliskt ursprung” (11,6 %).
- Länder med mest bestrålning: Belgien (83 %)

Kontroller vid saluföring av produkterna:

- Antal analyserade prover: 7 667
- Antal prover som inte uppfyller kraven: 66 (0,9 %)
- Främsta analyserade varor: ”Örter och kryddor” (43,84 %) och ”spannmål, fröer, grönsaker, frukter och produkter därav” (25,98 %)

1 BAKGRUND

Livsmedel kan behandlas genom bestrålning med en särskild typ av strålningsenergi som kallas joniserande strålning. Strålningsenergin har varierande våglängd och effektnivå och försvinner när energikällan avlägsnas. Bestrålning används av sanitära och

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/2/EG av den 22 februari 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning (EGT L 66 13.3.1999, s. 16).

fytosanitära skäl för att döda patogena bakterier (t.ex. *Salmonella*, *Campylobacter* och *E. coli*) som kan orsaka matförgiftning och för att utrota organismer som är skadliga för växter eller växtprodukter, t.ex. insekter och andra skadegörare. Metoden används även för att vissa frukter ska mogna långsammare, för att förhindra att groddar bildas på grönsaker (t.ex. lök och potatis) och för att förbättra hållbarheten för olika livsmedel. Bestrålning kan inte ersätta en korrekt livsmedelshandling. Bestrålnade livsmedel måste fortfarande kylas ner och tillagas på lämpligt sätt före konsumtion.

EU:s rättsliga ram för bestrålning av livsmedel (direktiven om livsmedelsbestrålning) utgörs av följande:

– Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/2/EG (ramdirektiv) av den 22 februari 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning. I det direktivet fastställs bestämmelser för tillverkning, saluföring och import av livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlats med joniserande strålning.

– Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/3/EG (genomförandedirektiv) av den 22 februari 1999 om upprättande av en gemenskapsförteckning över livsmedel och livsmedelsingredienser som behandlas med joniserande strålning². Den förteckningen omfattar för närvarande endast en kategori av livsmedel: torkade örtekryddor, kryddor och smakgivande ingredienser av vegetabiliskt ursprung. Förteckningen över nationella tillstånd för andra livsmedel och livsmedelsingredienser som får behandlas med joniserande strålning offentliggörs av kommissionen i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Livsmedel och livsmedelsingredienser får endast behandlas med joniserande strålning vid godkända bestrålningsanläggningar. För anläggningar inom EU beviljas godkännande av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska enligt artikel 7.3 i direktiv 1999/2/EG underrätta kommissionen om vilka bestrålningsanläggningar som har godkänts.

Enligt artikel 6 i direktiv 1999/2/EG ska alla bestrålnade livsmedel eller bestrålnade ingredienser som används i sammansatta livsmedel märkas med uppgiften ”bestrålnad” eller ”behandlad med joniserande strålning”.

I syfte att kontrollera att detta krav på märkning genomförs korrekt och upptäcka livsmedel som i strid med lagen kan ha behandlats med joniserande strålning har Europeiska standardiseringskommittén (CEN) standardiserat flera analysmetoder.

2 GODKÄNDA BESTRÅLNINGSANLÄGGNINGAR

Vid utgången av rapporteringsperioden (1 januari 2020–31 december 2021) fanns det 22 godkända bestrålningsanläggningar i EU, som låg i 13 medlemsstater: Frankrike (5), Tyskland (4), Bulgarien (1), Nederländerna (2), Spanien (2), Belgien (1), Tjeckien (1), Kroatien (1), Estland (1), Italien (1), Ungern (1), Polen (1) och Rumänien (1).

Tre av dessa 13 medlemsstater utförde inte någon bestrålning av livsmedel vid sina bestrålningsanläggningar under perioden 2020–2021: Bulgarien, Italien och Rumänien.

² EGT L 66, 13.3.1999, s. 24.

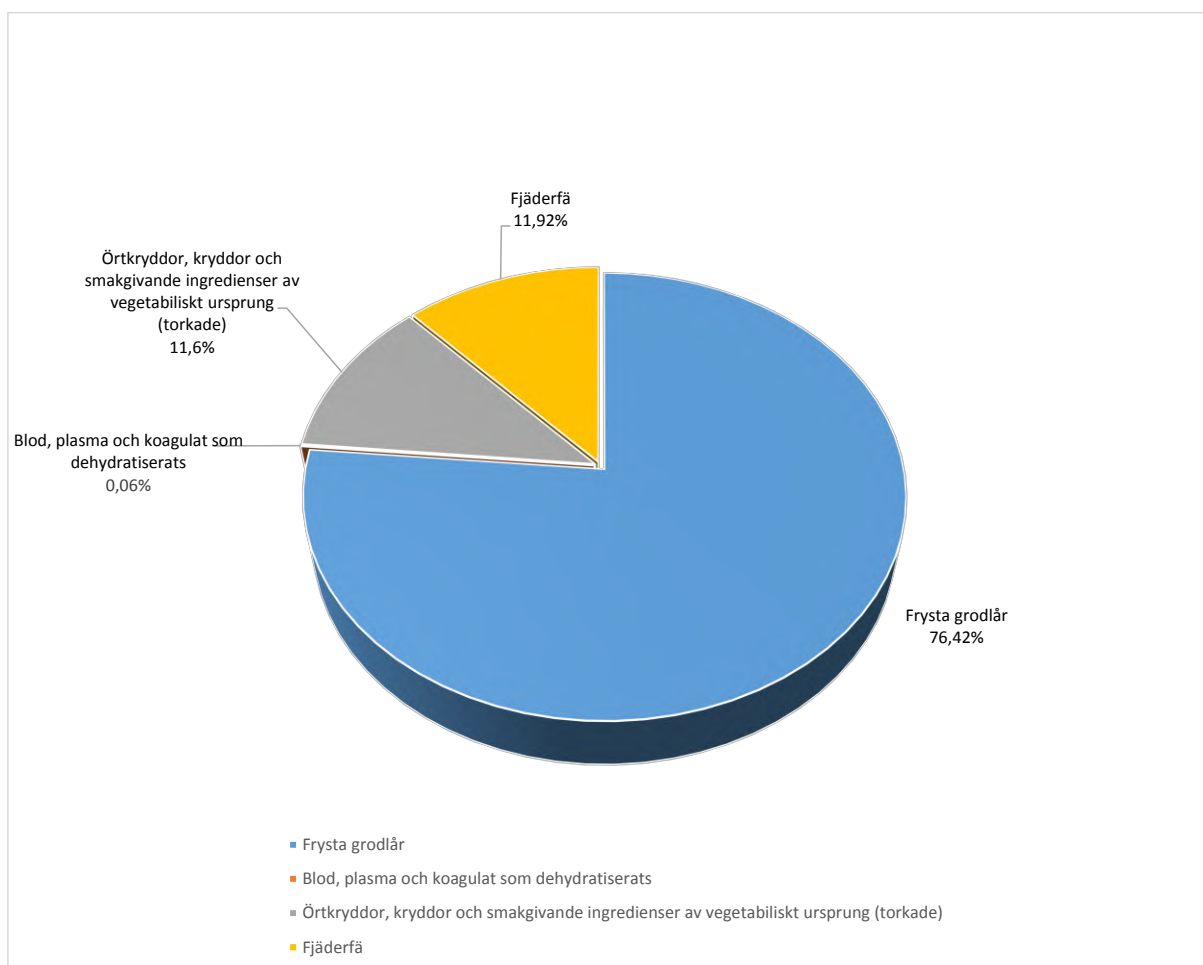
3 RESULTAT AV KONTROLLER VID BESTRÅLNINGSANLÄGGNINGAR 2020–2021

Livsmedel till en sammanlagd vikt av 5 029,1 ton behandlades med joniserande strålning i EU:s medlemsstater under 2020 och 2021. Behandlingen ägde främst rum i Belgien, som behandlade 83 % av de bestrålade livsmedlen i EU.

De tre varor som främst bestrålades i EU var grodlår (cirka 76,42 %), fjäderfä (11,92 %) och torkade örtekryddor, kryddor och smagivande ingredienser av vegetabiliskt ursprung (11,6 %).

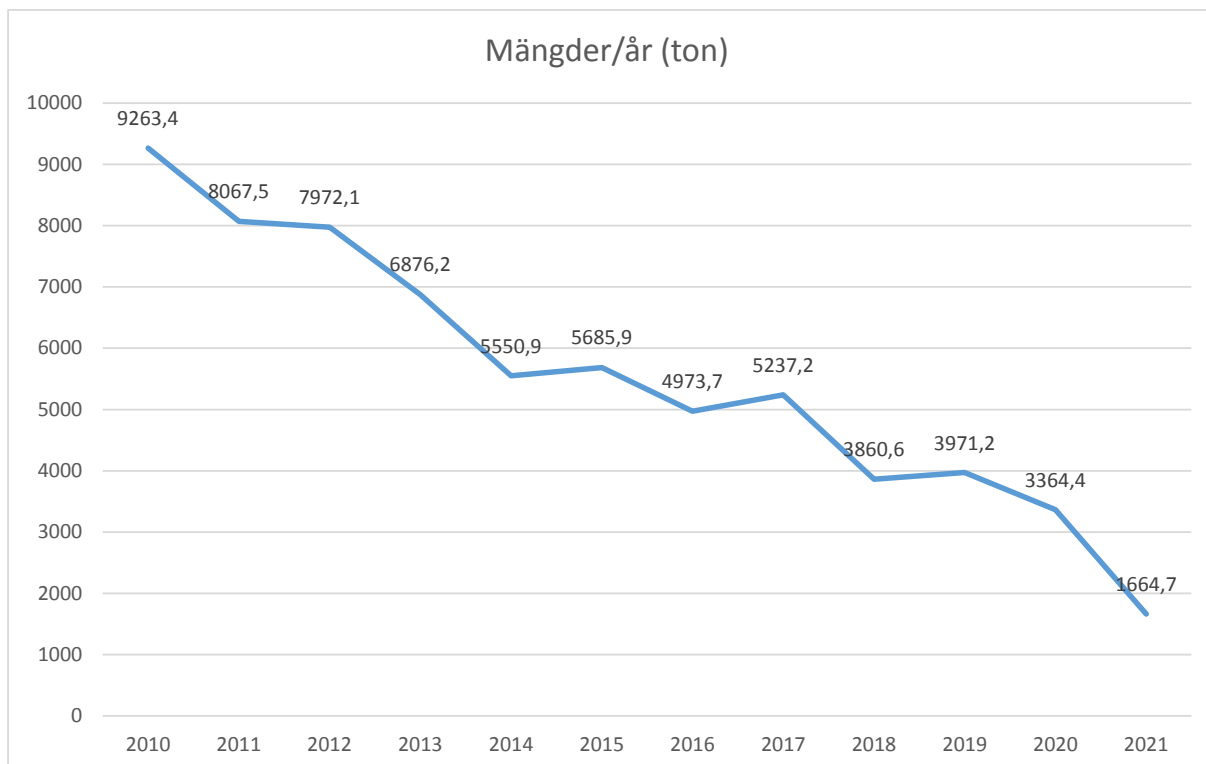
I diagram 1 visas fördelningen av produkter som bestrålades vid godkända anläggningar i EU:s medlemsstater under 2020 och 2021.

Diagram 1 – Fördelning per kategori av bestrålade livsmedel i EU 2020–2021



De mängder av livsmedel (i ton) som behandlas med joniserande strålning i EU har minskat sedan 2010, vilket framgår av diagram 2.

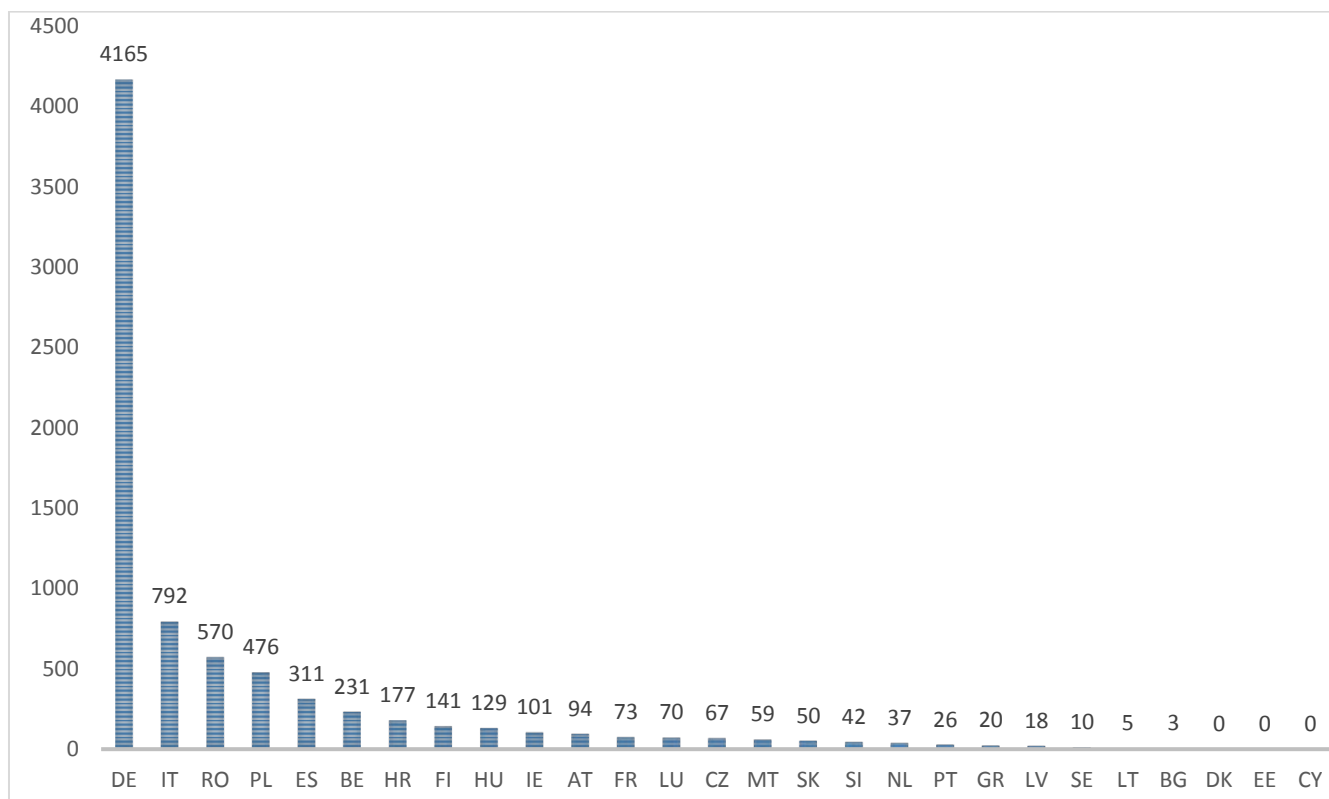
Diagram 2 – Mängder av livsmedel som behandlats med joniserande strålning vid godkända bestrålningsanläggningar inom EU sedan 2010



4 RESULTAT AV KONTROLLER VID SALUFÖRING AV PRODUKTERNA

Under perioden 2020–2021 analyserades 7 667 prover av 24 EU-medlemsstater, dvs. totalt 21,8 % färre i genomsnitt än under 2018–2019. Uppgifterna för de enskilda EU-medlemsstaterna finns i bilaga II, och en sammanfattning visas i diagram 3.

Diagram 3 – Prover som analyserats vid saluföring av produkter i varje medlemsstat 2020–2021



Tre medlemsstater utförde inte några analytiska kontroller vid saluföring av produkterna under 2020–2021 på grund av budgetbegränsningar (Danmark) eller brist på laboratoriekapacitet (Cypern och Estland).

Av de totalt 7 667 prover som analyserades uppfyllde 66 prover (0,9 %) inte kraven och för 80 prover (1 %) gick det inte att dra några slutsatser. De prover som inte uppfyllde kraven gällde främst felaktig märkning och förbjuden bestrålning. Andelen prover som inte uppfyllde kraven (0,9 %) var något lägre än under den föregående rapporteringsperioden 2018–2019 (1 %).

Vid saluföring av produkterna utgjordes de analyserade livsmedlen främst av ”örter och kryddor” (43,84 %) följt av ”spannmål, fröer, grönsaker, frukt och produkter därav” (25,98 %), vilket framgår av diagram 4.

Diagram 4 – Livsmedelskategorier som analyserats vid saluföring av produkter inom EU 2020–2021

